

REDACTIA
Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
în Austro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
de Duminică pe an
— 4 coroane.
Pentru România și
Căminul pe an:
40 franci.

Abonamentele nu se napotăzesc

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nerancate nu se
primesc.

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 40

Congresul național-bisericesc.

Biserica română dreptmăritoare a
tribunului se mândrește cu legi pe care
credincioșii le au. Binecuvântat să
în vece numele lui Andreia baron de
Szeleș, căci prin el numai și prin
scotirea M. Sale Francisc Iosif I
a făcut Românilor gr.-orientali parte
de lege, care-i pune stăpâni peste bi-
serica lor.

Ear' Duminică se întrunește la Si-
gheț congresul național-bisericesc. În cești
urmă doi ani el se întrunește a pa-
reoră. Un lucru rar acesta, deoarece
congresul, după lege, numai în trei ani
se convoacă. S'au întâmplat însă,
evenimurile din urmă, atâtea lucruri de
insemnătate în biserică națională-
bisericească, încât s'a simțit trebuința ca
în drept să cheme mai des la sfat
fruntașii bisericii.

În 17/29 Decembrie 1898 congre-
sul s'a adunat să aleagă mitropolit în
locul fiertatului Miron. În 22 Martie
1899 a fost convocat să așeze în scaun
noul mitropolit Mețianu. Și la două
ani după aceasta s'a adunat să se ro-
sească asupra ajutorului de stat ce legă-
mintă să se împartă preoților noștri
și slab plătiți.

Tot frământări mari dect, când ni-
cui nu s'a prea așteptat ca Congresul
se îndeletnicească cu cercetări asupra
statului cum am pute propăși mai cu

Acum însă luptele au încetat și la
Szeleș se adună pe mâne un congres nou,
din alegerile de astă primăvară.
Nu vorba, schimbări mari nu s'au făcut
în membri congresului, căci au fost
aproape aceiași bărbați ca în tre-
ta. Nădăjdum să fie însă duhul nou,
alături de N. Popea, veneratul epi-
scop al Caransebeșului, iscusit la minte,
la inimă și care după Șaguna a
fost mai mult pentru biserică, avem
în congres un mitropolit și un epi-
scop nou, după-cum vom avea și un con-
sistor mitropolitan nou. Congresul ce se
întruni adevărat, între altele, va avea să
aleagă și un consistor mitropolitan.

Care vor fi afacerile mai însemnate
ce vor aduce în desbaterile congresu-
lui nu s'au arătat. Că vor fi însă des-
bateri nu suferă îndoială. Doar' biserică
noastră, și cu ea școalele noastre confe-
sionale, trece prin atâtea încercări,
nu se învingă atâtea greutăți
și nu se poticnească.

Ort-cât de aprinse ar fi fost în tre-
cut luptele, căci fără îndoială, lupte
strașnice s'au purtat în anii din urmă,
mai mult între fiți aceleiași biserici,
decât împotriva dușmanilor firești ai bi-
sericii naționale ortodoxe române, —
mulțumim lui Dumnezeu, vaza și țări
bisericii a rămas neștirbită...

Ca așa să fie și în viitor, se cere
un singur lucru: fiecare dintre noi, și
îndeosebi cei puși în frunte, să se gân-
dească mai presus de toate la cele ob-
ștești și acolo, unde numai dragostea
frățescă și pacea trebuie să domnească,
să nu ducă cu sine patimi.

Așa purzând, măriță va rămâne
în vece biserică națională română și tare
va rămâne, încât nici porțile iadului n'au
s'o biruiască!

Desmintire. Politische Correspondenz
desminte categoric aserțiunile corespondentului
bucureștean al ziarului „Budapesti Hirap”,
după care Prințul de Schönburg, însărcina-
tul de afaceri al Austro-Ungariei, ar fi re-
mis d'lui Maiorescu o notă, după care Austro-
Ungaria și Rusia nu vor tolera nici o schim-
bare în statul quo din Balcani și ar lăsa pe
Bulgaria și pe România singure în caz de
conflict armat. Intr'o altă scrisoare, din 5
Octombrie, același corespondent anunță că zia-
rele române independente se arată foarte iri-
tate de acest demers. El pretinde a ști, de la
un închipuit om de stat român în serviciul
activ, că inițiativa acestui demers — consi-
derată de Români ca jignitoare — ar fi fost
luată la St. Petersburg de contele Goluchow-
ski și că d' d' Lonsdorf ar mai fi informat
cabinetul din București despre această stăru-
ință a contelui Goluchowski.

„Politische Correspondenz” este în mă-
sură să afirme, că nici o notă de acest fel
n'a fost remisă în București, că nici un de-
mers n'a fost făcut acolo, în sensul indicat
de „Budapesti Hirap”. Guvernul austro-
ungar n'a luat inițiativa nici unei declarații
de acest fel la St. Petersburg și n'a presin-
tat-o la București, nici prin notă, nici ver-
bal, așa că această pretinsă comunicare, ca și
consecințele absurde pe care pretinsul om de
stat român, în serviciul activ, le deduce, con-
stitue o invențiune lipsită de ori-ce temei și
pe care un ziar serios n'ar fi trebuit să o re-
producă.

Contele Albin Csaky, ca pre-
sident al casei magnaților, fiind
totodată și deputat în cameră, nu poate
fi în același timp considerat și ca mem-
bru al casei magnaților lor, al cărui
preident fu numit zilele trecute. Fen-
tru-că să poată avea vot acolo și ca
membru, nu numai ca president, dînsul
a trebuit — zic foile maghiare — să
renunțe la mandatul de deputat dela
Szarvas. — spune „Alkotmány”

Căsătoria arhiducelui Francisc Ferdinand.

Se știe, că arhiducele Francisc
Ferdinand, moștenitorul tronului, nu
mai așa a putut lua în căsătorie pe
contesa Sofia Chotek, că întâiu a
declarat și pus jurământ, că această
căsătorie a sa nu este după legile
Casei Domnitoare, ci căsătorie morga-
natică. Prin urmare copiii, cari s'ar
naște din această căsătorie, nu vor
pute avea nici un drept asupra Tronului,
după-cum nici soția arhiducelui nu
va fi socotită ca împărăteasă și re-
gină, și nici copiii lor ca membri ai
Casei Domnitoare de Habsburg.

În ședința de Mercuri a Dietei
s'a depus proiectul de lege, prin care
această declarație a arhiducelui se
înarticulează ca lege. Proiectul, după
toate probabilitățile, va fi votat fără
discuție.

Pretutindenii Ovreii!

Tribunalul din Berlin a osândit la șese
luni temniță (în cazumate) pe ziaristul Max
Harden, pentru că el și a bătut joc în chip
erunt de Impăratul Wilhelm.

Ear' acest Max este un Ovreiu, ceea-
ce mai al s se remarcă. În toată Germania, între
peste patru-zece milioane oameni, nu s'a găsit
decât un Jidan, care să îndrăznească ori mai
bine: să aibă curajul, ca aproape și de zi
să batjo oreasă și chiar să insulte pe pater-
nicul împărat. Pentru că Ovreiul Max nu în-
tă a oară, ci de mai multe ori s'a legat de
împăratul până-ce în cele din urmă pro-uro-
rului s'a urit de atâtea obruzucii și l'a așe-
zat pe Ovreu unde trebuie: la duș!

Îndeosebi acum în urmă Max Harden
l'a batjocorit rău pe Impăratul Wilhelm, până
și pentru că el a predicat soldaților săi ca un
preot — înainte de plecarea trupelor în China
— și peste tot, pentru-că Impăratul îndeamnă
poporul să fie cu frica lui Dumnezeu!

Estă din ce Ovreiul își făcea virtute.

A pășit-o însă.

E ciudat, că foile maghiare ocupându se
de această afacere, iau parte — Ovreiului.
Ele îl înșăfășează pe Harden ca pe o jertfă
a tiraniei și-l bat joc chiar și de legile Terit
Nemțesc!

Mai acum trei ani, când Wilhelm vor-
bisă cu atâtea laudă despre Unguri, în Buda-
pesta, îl îndășau în al șeptelea ceru... Acum,
că a lăsat să se execute legea și asupra unui
Ovreias obraznic, foile maghiare — s'ajune
în mână ovreiești! — își bat joc de Wilhelm,
numindu-l „poseur”, un fel de om slab, cărui
il umblă numai gura, dar' ispravă nu face!
Estă până unde merge obrăznicia ovre-
iască!

Din România.

Unlele dintre partidul conservator
nceput deodată

minecă o mare întrunire la Jași, la care a
luat parte și dl D. Sturdza, șeful partidului.

Adunarea a fost deschisă de dl P.
Poni, președintele clubului local, care după
ce a exprimat șeful partidului mulțumirea
cetățenilor de a-l vedea în mijlocul lor, în
gravele împrejurări în cari ne găsim, a
arătat în câteva cuvinte grija și neliniștea
în care este aruncată țeara, prin incerti-
tudinea în care o ține actualul guvern, chiar
acum în ajunul deschiderii Camerilor, în
privința tuturor măsurilor ce au a fi supuse
parlamentului. S'a vorbit în ziarele ofici-
oase chiar, de o mulțime nenumărată de
proiecte fiscale, de impozite noi, de vânzarea
avutului național, chiar de revizuirea pac-
tului nostru fundamental, fără ca țeara să
cunoască, măcar în trăsături cât de generale,
intențiunile guvernului ce ne cărmuiește.

Dl D. Poni a insistat cu deosebire
asupra proiectului guvernului de a instrăma
terenurile petrolifere, proprietate a Statului.

Dl D. Sturdza luând cuvântul începe
prin a determina nota fundamentală care
diferențiază cele două partide de guver-
nament. Increderea în vitalitatea, în capaci-
tatea și în energia poporului român, este
forța care a condus partidul național-liberal
în toate actele sale, forța care l'a făcut să
săvârșească adevărate minuni, de cele mai
multe ori chiar în contra voinții exprimate
a puterilor celor mari. Așa a făcut unirea,
așa s'a realizat aducerea unei Dinastii
străine și consolidarea într'un stat European,
a celor două mici și nelăsestate provincii,
cari se ofereau caud unuia, când altuia,
ori de câte ori era vorba de o compensa-
țiune teritorială în Europa.

Conservatorii noștri și expresiunea lor
care definește actualmente frâiele guvernului,
nu au căutat nici odată să se inspire din
istoria noastră națională, care pentru cea
mai mare parte dintr'înșii, este cu deșe-
vritare necunoscută, și din această cauză,
ei nu au putut să capete acea încredere în
forțele vișle ale poporului. De aceea con-
servatorii, ca și în tot trecutul lor și acum,
și ori când este vorba de organizare
Statului, nelăsestate în forțele națiunii,
aleargă la străini, pentru a infusa un sânge
nou în viața noastră economică, care după
părerea lor, este singur în stare să ne
facă să trăim.

Dl D. Sturdza combate și din alte
puncte de vedere tesa conservatoare, care
susține necesitatea de a se face o parte
mai largă străinilor în organizarea Statului
român. În aplausele asistente, D-sa arată
că omul nu-și prășese bucuros locul unde
s'a născut și unde trăiește și că deschizând
în larg porțile țării noastre vom ajunge în
primejdia de a primi numai lepădăturile celor-
lalte națiuni. D-sa combate de asemenea
ideia unui umanitarism rău înțeles, care
pare a inspira pe actualul guvern, până
a l'face să se îngrijească de miseria stră-
inilor, înainte de a se preocupa de starea
poporului român. Când mai în fiecare an
sunt câte 5-6 județe, în cari populațiunea
sătească pierde de foame și statul este ne-
voit să vie în ajutorul ei, ar trebui să ne
îngrijim de cauzele miseriei neamului no-
stru, înainte de a ne gândi la neamurile
străine!

Dl D. Sturdza, s'frăște prin a în-
demna tinerimea să cultive istoria nați-
onală, isvor unde va găsi încrederea în vitali-
tatea neamului românesc, încredere absolut
trebuitoare pentru a face față, cu înțelep-
ciune, primejdiilor cari amenință sau vor
amenința scumpa noastră țeară.

Vicepreședinții ai Camerilor au fost
aleși dnii Delavrancea și Cambrășescu, în
trunind fiecare 86 voturi din 109 votanți.
37 bile au fost albe.

Revista săptămânii.

Momentul mai însemnat al săptămânii în viața politică a țării noastre este: *redeschiderea Dietei* Luni trecută, după o vacanță de vr'o patru luni. Deputații din toate unghiurile țării sunt deci earăși chemați la Budapesta, pentru a lucra împreună cu guvernul în afacerile de tot felul ale țării.

S'au ținut până acum vr'o trei ședințe dela deschidere încoace și în acestea s'au prezentat Dietei mai multe planuri de legi, între cari mai însemnate sunt două: proiectul de lege despre *căsătoria moștenitorului de tron* Francisc Ferdinand cu contesa Sofia Chotek, și proiectul cu preliminarul despre cheltuielile și venitele țării în anul viitor (1901).

Dietă de acum va mai ține până în primăvară, când se vor face apoi alegeri nouă de deputați pe un nou period de cinci ani. Mișcările pentru aceste alegeri s'au și început — precum se știe — în toate partidele politice ungurești, și-și frământă mult capul patriotii, cum să se așeze fiecare mai bine impregiurul oalei cu carne...

În viața noastră românească două momente mai nouă s'au petrecut în zilele trecute: constituirea la Timișoara a unei nouă reuniuni a învățătorilor noștri din protopopiatele: Timișoarei, Lipovei, Belintului și Banat-Comloșului. President al acestei reuniuni a fost ales vrednicul și fruntașul avocat Emanuil Ungurian din Timișoara. Al doilea moment a fost adunarea generală a învățătorilor din diecesa Caransebeșului, ținută în orașelul Oravița.

Acum toți deputații noștri congresuali din cler și mireni, din întreaga metropolia, pleacă la congresul național-bisericesc din Sibiu, convocat acolo pe Duminecă, 14 Octombrie, unde se vor debate feluritele noastre afaceri bisericești și școlare.

Tot în săptămâna aceasta s'a întrunit și Dieta *României* în sesiune extraordinară, pentru a se sfătui asupra situației economice și finanțare a țării, care în timpul din urmă avu să treacă și ea prin multe încercări grele, din cari însă înțelepciunea regelui și a bărbatilor ei conducători sigur o va scoate la bun sfârșit.

În *Austria* mișcările electorale asemenea continuă cu mare febră, în toate provinciile. Mai dureros ne atinge și pe noi lupta ce-o vedem desfășurându-se chiar acum, în fața alegerilor, între cele două fracțiuni ale fraților noștri din *Bucovina*. Puțini, cum sunt într'o mare de străine și dușmănoase neamuri, ei numai strins uniți mai pot să se susțină azi în țeara lor. O prea fericită idee ar ave bărbatul, care l-ar pute earăși concentra la un loc, căci numai lupta comună le poate salva situația, numai aceasta li-ar pute duce la un bun sfârșit și a lor cauză națională. Durerea e însă, că un asemenea bărbat le lipsește și lor, întocmai ca nouă, celor sub stăpânirea ungurească.

Dintre întâmplările din lumea mare mai vrednice de amintire sunt următoarele:

În *Austria* e oprită de puterea asupra...

În urma succesului obținut în Africa-de-Sud, guvernul englez, sub presidența lordului Salisbury, s'a găsit cu mult mai întărit decât cu câteva luni înainte. În acest chip a găsit cea mai nimerită ocazie să disoalve actualul parlament în care se aflau mai multe elemente cu totul deșănnoase politice actualului cabinet. Lordul Salisbury, primul-ministru și cu dânsul lordul Chamberlain, autorul războiului, au deplina convingere că opoziția nu va mai călca numărul în parlament, reușta fiindu le cu totul asigurată.

Aceste alegeri se dau pe tema anexării Transvaalului și Oranjului, și după cum se știe spiritul războinic ce predomină opinia publică a Angliei, se poate aștepta o deplină învingere a actualului guvern.

În *Rusia* s'a descoperit un mare complot în contra țarului. Acest complot își are întindere prin toate părțile societății. Descoperirea aceasta a uimit însăși poliția rusească, care nu s'a așteptat de loc ca să cuprindă și per oane sus puse. S'au făcut numeroase arestări printre persoanele, asupra cărora cădea grea bănuială. Aceștia au fost condamnați la moarte; dar în urmă țarului a schimbat pedeapsa în deportare în Siberia.

În *China* războiul continuă. Mareșalul nemțesc, contele Waldersee și a început activitatea, și zilele trecute a înșurinat, fără multă războire, o întregă provincie chineză. Se pare că lucrurile s'au depărtat mult dela încercarea pentru încheierea păcii, deși China însăși recunoaște gravitatea situației.

Luptele vor decurge mai departe și mult sânge se va vărsa acolo în Răsăritul depărtat. E grea însă de tot situația și pentru puterile străine, cari ar vré să desmembreze această mare și veche împărăție a Asiei.

Sfârșitul nimeni încă nu-l poate prevedea. Un lucru însă se poate ști de pe acum, că ciasul destrămării Chinei este apropiat, și dintre puterile străine unele se vor alege cu perdei, ear' altele cu câștiguri mari. Din acestea însă ușor pot să se nască grave încercări și între puterile mari, și tocmai sfârșitul acestora poate să fie cel mai îngrijitor.

De războiul *anglo-bur* aproape nu se mai vorbește. La ordinea zilei este călătoria președintelui Krüger în Europa, unde în Oland i-se pregătește o primire pompoasă.

Se crede, că Burii tot au încă destule arme, ca să poată ține pept Englezilor până la sfârșitul anului acestuia.

Din Dietă.

— Ședința dela 10 Octombrie. —

Mercuri, în 10 l. c. n., s'a ținut a doua ședință a Dietei dela deschiderea ei după vacanță.

După deschiderea ședinței, mai întâi ministrul-president Szell a prezentat Dietei proiectul despre înarticularia în lege a *căsătoriei moștenitorului de tron* Francisc Ferdinand (despre care vorbim la alt loc), apoi a raportat despre activitatea guvernului în anul trecut și despre relațiile publice ale țării, ear în fine despre bilanțul socotelilor din anul trecut.

A urmat apoi *exposul* ministrului de finanțe Lukács László. Mai întâi a vorbit ministrul despre situația financiară din anul trecut, și apoi despre *budgetul pentru anul viitor* (1901) în care s'au așezat diferite proiecte...

Ear în administrație extraordinară față de speșele de: 86.049.914 cor. va fi un venit extraord. de: 43.811.801, adevă se arată o lipsă de: 42.238.015 cor. Administrația ordinară și extraordinară la oaltă: față de toate speșele de: 1.056.546.417 cor. va fi un venit de: 1.056.582.297, adevă ar fi un prisos de: 35.880 cor. ear acest prisos tocmai cu 111.451 coroane e mai mic decât cel din anul 1900, statorit prin Dietă în sumă de 147.331 coroane.

Metropolitul Meșianu la Gurarului.

Duminea trecută Înaltpreasfinția Sa metropolitul Ioan Meșianu a fost primit cu mare pompă în Gurarului, unde se duse ca să sfințească noul edificiu al școlii române de acolo.

La intrarea în comună Înaltul prelat, însoțit de o numeroasă suită, a fost întâmpinat de un banderiu de vr'o 60-80 călăreți sub conducerea învățătorului Arseniu. Vorbirea de bineventare din partea parochiei a rostit-o preotul I. Manta, ear' din partea comunei politice a vorbit notarul Ivan, căror Înaltpreasfinția Sa li-a răspuns prin cuvinte alese și bine simțite.

Actul sfințirii școlii, precedat de sfta liturgie servită de Înaltpreasfinția Sa cu mare asistență, — a fost demn și înălțător, îndeosebi pentru populațiunea comunei. La finea actului metropolitul a ținut poporului o predică potrivită, care a încălzit inimile tuturor.

După festivitatea religioasă, a urmat un banchet bogat în sala școlii frumos împodobită, unde toastele s'au început cu al Înaltpreasfinției Sale pentru Majestatea Sa.

La plecare Înaltul prelat i s'au făcut aceleași manifestații entusiaste, ca și la primire, și cu aceasta ziua festivă a poporului din Guraru s'a încheiat, spre bucuria și înălțarea lui sufletescă.

Bunievății protestează.

Zilele trecute 12 fruntași *Bunievății*, membri în reprezentanța orașului Szabadka, au înaintat ministrului de culte un memoriu, în care înfierăză nedreptățile și prigonirile și cer cinstirea legii.

Memoriul se provoacă la legea școlară în care despre școlile nemaghiare se zice „De temeiul al instrucției populare servește limba maternă, cu care în legătură este a se învăța limba maghiară”, apoi continuă:

„În țeara aceasta, în acest înteles al legii sunt aranjate școlile. Excepție este în privința aceasta singur orașul Szabadka.

Numai aici s'a întâmpnat încălcarea de lege, aproape absurdă, că a fost scoasă cu totul chiar și din școlile populare limba maternă a majorității locuitorilor din oraș; până și abecedarele bunievăție au fost scoase din școlile noastre. Acesta e fapt, deși Bunievății poartă toate sarcinile publice, ca și alți cetățeni ai patriei, ear' greutatele cele mai mari întru susținerea școlilor din Szabadka revin tocmai lor. Dar' durere, că prigonirea Bunievăților zi de zi ia întindere tot mai mare și se face publice și din partea autorităților statului.

Anul acesta s'a întâmpnat, că învățătorul dirigent Ispanovich, luându-și de nevastă o fată de Bunievăț, tinerit și-au jurat călătoria în țeara, în prezența rudeniilor, în țeara bunievăție. Alungând școala la Bunievăție, școlii, școlii, școlii...

Expulzare.

București 11
Unul din cei mai periculoși ai comitetului scelerat din Sofia a pulzat zilele acestea.

Mincu Mineff — acesta este născutul revoluționar — este un cotenent în armata bulgară, din reg. 5 de infanterie.

Acest Mineff a luat parte la război din 1887 împreună cu maiorul Usunoff, catul Corceff și cu căpitanii Golnacoff și labanoff.

Se știe, că maiorul Usunoff, ear' Corceff și căpitanul Golnacoff, au fost damnați la moarte, ear Mincu Mineff pitan Golabonoff la câte 7 ani înlocuind.

Acești din urmă au reușit să spărgând temnița.

Mincu Mineff s'a refugiat, — din din închisoare, — în București, unde put să lucreze vopsitoria, de formă, țeles, căci el primia sume de bani Sarafoff.

Spicuri din presa maghiară.

„Egyetértés” se plânge amar, gurii sunt primejdii din partea Germanilor, cari caută să-i desnaționalizeze cum? Prin dopurile dela sticlele de cart, lucru grozav sunt scrise —

Se vede că nu Bánffy singur tentă de a fi — caraghios! Ci-l apasă și pe Kossuth Franczi.

Ziarul baronului Bánffy nu lăsa a ne furnisa material hazliu, în fine Asa și în numărul său din urmă „Szó” ia câmpul în chipul cum urmează...

„Fiindcă în Vârșet sunt puțini, Românii își dau toate alințele câștigate pe cât de mulți dintre Sârbi scopul romanizării, ca apoi să organizeze comuna bisericescă în Vârșet. Că câștiga pe cât mai mulți dintre Sârbi care acuma, decând comuna a rămas venția ce da școlilor populare îngrijit mult pe Sârbi. În urma unei astfel de tații se zice că dintre Sârbi câștigă mulți ca să părăsească comuna bisericescă sârbă ca „români”. Românii nu să facă biserică pentru care scop, cum le-a trimis vorbă Popea episcop Caransebeș (!) le va da parole „Bun mană (?)”.

„Mai tăiați-o!”

Ultime știri.

Londra, 11 Octombrie. 1 Burii aproape pretutindeni s'au de luptă, generalii Roberts și B vor întoarce în Angliera ear con peste trupele din Transvaal va Kitchener.

Kapstadt, 11 Octombrie. Olandezii au protestat, cu 25 contra 4, împotriva chipului cum poartă Englezii lupta. aprind și jefue adică până și unde nu sunt decât femei și a

Bruxella, 11 Oct. Se fează din China că împărat ar fi murit.

Chinezii au omorât pe pul mongol Harmer și pe vicari ai săi.

Trupele engleze și ita ocupat eri palatul de vară din Peking și au acolo pe funcționarii chinezi...

Citirea foilor.

Pentru întărirea neamului și a
marire, are dreptate dl I. Russu
când ne îndeamnă, ne con-
chiar să ținem foi românești și
indemnăm și pe alții să aibă dra-
pentru ele.

Sub titlul „Înainte”... „Gazeta
Sateanului” din București, în al 15-
an al activității sale rodnice, face
ea, tot cam astfel, un apel căldu-
poporului, unde arată cu sincer-
și meritele ce le-a câștigat în
 timpul ființării sale.

Voesc să arat, și cer cu insi-
sistență să fu lăsat liber în manifes-
rea simțimentelor mele, în chestia
ziarului nostru „Tribuna
Poporului” dela ființarea lui în Arad,
până astăzi.

Cu modestia ușor explicabilă, dl
Șirianu în prim-articolul său
dela 23 Sept. 1900 v., nu scoate în
nihil unitatea de vederi și progresul
realizat abi a în patru ani în păr-
te noastre, ci lasă la aprecierea pu-
licului aceasta, în nădejdea, că fapta
să se laudă dela sine.

Nu voesc să fac elogiul nemeri-
te nimărui, — pentru-că n'am în-
țeles școala aceasta, ci dau expresie
avvingerii dobândite prin experiență,
în „Tribuna Poporului” învățăm a
un întreit ideal: pace, lupta lim-
ede în chestii naționale, pe baza
noastre etnice și ferirea de ipo-
crisie sau fățarnicie. prin formarea
măveratului caracter moral.

„Gazeta Sateanului” este în pri-
e Sateanului aceasta soră dulce cu „Tri-
buna Poporului”, pentru-că eată ce-a
realizat cea dintâiu și ce, cu ajuto-
rii lui Dumnezeu, tinde a realiza a
caru na:

„Ea a strîns momentele de glorie
neamului nostru, ea a cules cu o
vioasă grijă figurile marilor nostri
și le-a dat poporului, ca să le

aibă pur rea înaintea ochilor. E un
obol și acesta pe altarul educației no-
stre cetățenești, un altar, care a cam
fost lăsat în părăsire și la care e tim-
zul să începem a ne gândi cu toții”.

Unde este un bărbat cu reale și
neperitoare merite pentru Români,
care să nu fi fost prezentat, în deplină
lumină, cu deplină demnitate în „Tri-
buna Poporului”?

Care-i acel institut, sau acea in-
stituțiune culturală românească seri-
oasă, să nu fi fost arătat poporului
ca bun, rodnic și de mare folos pen-
tru toți Români?

Prin urmare, dacă această afir-
mațiune este întemeiată, asemănarea
acestor foi este dreaptă, și lauda ce
li-se face e numai o simplă constata-
tare a lucrurilor.

Meritul este dar' faptic, și ori-cine
ar sta să-l întunece, nu-și cunoaște
datoria de Român, ear' străin!... lor
le trebuie mult până să se trezească
din toropeala „ideii”...

Să cetim foi, dar' precum bise-
rica ne oprește de-a ceti cărți ereticești,
tot asemenea datorî suntem a nu ceti
foi eretice, mai ales noi, ceștia dela
sate.

N'avem privilegiu noi, ca orășenii,
de pildă, să luăm lângă o cafea, zia-
rele de-arindul, și după-ce le-am cetit
să ne punem pe discuții politice, li-
terare economice etc., discuții, din
cari să scotă ceva ca simburele
când îl scoți din coajă, ci ne mulțu-
mim, de săracie, c'o foaie; ear' dacă
și asta n'na-i rea, păcat de parale și
de timpul pierdut. Și unde mai pui bui-
gușala și lipsa de orientare, cari te
fac să bați câmpii...

Și acum, care-i adevărata foaie,
care dacă-i cetită de țeran, nu-l întu-
nece?

Aceea, care se conduce, în tot
cursul activității sale, de următoarele
principii:

„A deștepta în popor conștiința
vitalității și menirii lui, a răspândi în
generațiile cari se ridică dragostea de

neam, iubirea cea sfântă și înălțătoare,
care duce: la fapte mari și la jertfe
mari; să-și facă o preocupare de fie-
care moment din luminarea și întă-
rirea neamului său, din pregătirea lui
pentru o viață mai largă, mai activă
și mai spornică, — eată idealul fru-
mos pentru un ziar român, eată idealul,
la care tinde „Tribuna Poporului”!

Dacă în toate zărele noastre vom
găsi aceste principii, atunci nu vom
pute vorbi nici de „foi eretice”, cari
să ne ducă la un cad politic, literar,
sau economic.

Minte să avem și pace în suflet
și atunci vom vedea noi eresiile unde
sunt.

Procl Al. Munteanu al lui Vasile.

EXPOZIȚIUNEA

PROIECTELOR MONUMENTULUI
LUI

ION C. BRĂTIANU.

Proiectele sunt în număr de șapte.
Eată o scurtă descriere a lor:

Nr. 1. — Grupul superior repre-
sintă Geniul României arătând lui Ion
Brătianu căile Viitorului; grupul de
la soclu: Leul păzind Constituția țării,
— ear grupurile laterale: Istoria. —
Statuele și grupurile vor fi în bronz,
ear arhitectura în piatră.

Nr. 2. — Sus, statua lui Ion Bră-
tianu; la soclu: România purtând stin-
dardul Independenței și Personificarea
Regatului. — Bronz și piatră.

Nr. 3. — Statua lui Ion Brătianu
șezând. Soclu înscris în două laturi,
reprezintă în relief mișcarea de la
1848 și războiul independentei. În fața
României arătând viitorul, ear la spate
un grup, țara spriginindu-se pe armată
și pe tinerime. — Bronz și piatră.

Nr. 4. — Grupul principal: I. Bră-
tianu intrunind sub drapelul României
Moldova și Muntenia. La soclu un
grup urend treptele România explică
generațiilor tinere rolul lui I. Brătianu
în istorie. De jur împrejur patru figuri
reprezintă însușirile principale ale
lui I. Brătianu: Patriotismul, Înțelep-
ciunea, Curajul, Elocvența. — Statuele
în bronz, arhitectura în piatră.

Nr. 5. — Sus statuia lui I. Bră-
tianu. La soclu: Muntenia și Moldova
dându-și mâna pe altarul patriei. —
Bronz și piatră.

Nr. 6. — Statuia lui I. Brătianu
sus, ear la soclu, înconjurat de trepte
de jur împrejur, patru figuri represin-
tând: Justiția, Agricultura, Istoria și
Comerciu. — Statuele în bronz, arhi-
tectura în piatră.

Nr. 7. — Statuia lui Ion Brătianu
ținând stindardul României. La soclu,
în față, două Românce represintând
unirea principatelor; de o parte Ro-
mânia subjugată, la ale cărei picioare
un leu trage să rupă lanțul, ear de
alta Geniul libertății, triumful după
războiul independentei; la spate sen-
tinela reprezentată printr'un dorobant.
— Figurile în bronz, pedestalul în
granit roșu.

Toate aceste proiecte sunt expuse
în salonul cel mare al Clubului națio-
nal-liberal și pot fi văzute în fie care
zi, de la orele 9—12 dimineața și de
la 2—5 după amiază.

Din Bihor.

Sfințirea bisericii din Gepiu.

Comuna Gepiu e o comună curat ro-
mânească cu două școli: gr. or. și de stat,
situată pe un loc foarte frumos, unde își
are domeniu dăraicul baron Körniczvaier.
Nainte de asta cu 15—20 ani era o co-
mună bună, dară acuma din cauza cheltu-
ielilor neprecugetate, poporul sărăcește pe
zi ce merge.

Acum vre-o 3—4 ani s'a stricat la
biserica podul, și escându-se neînțelegeri
între preot și popor, nu s'a putut repa-
ra biserica, și de atunci numai în școală
s'a ținut sf. slujbă la praznic. După-ce
harnicul nostru protopop și-a dat toate si-
lunțele a aplana neînțelegerile, îndemnând
poporul la bună înțelegere și la credința
strămoșească, s'a hotărît a repara sf. bi-
serică, și cuvântul trup s'a făcut. Au contri-
buit la acest lucru Ex. Sa baronul Kör-
niczvaier cu 200 fl., repositul Ioan Crățian
cu 100 fl., și comuna politică cu arănda unui
pământ, așa că pe locuitori nu s'a însem-
nat nimic la suma de peste 2000 fl.

Actul sfințirii s'a efectuat Joi în 14
Septembrie, ziua Sf. Cruci cu solemnitatea
cuvenită, prin mandatarul episcopesc, Rev.

DOR DE ALTAR.

Un dor venit din altă lume
În suflet, blând, 'mi-s'a oprit;
Urechea mea aude-un nume:
Al lui Christos cel răstignit.

Privesc la ceru și prin stele
O albă stea, ca de zahar,
Arată drumul vieții mele:
E drumul către sfântu-altar.

Și ceața de pe ochi dispare,
Și-o pace dulce simt în piept:
Ah! și sublimă de nădejde —
Ce mult, — ce dornic te aștept!

Al. Munteanu al lui Vasile.

Mărăcineanul.

„Tot înainte fără teamă
Stindardul țării mele 'n vânt,
„De-o fi să mor, vi-l dau în seamă.
„Urra copil — suntem la rind,
„Și dacă vești simți că pier,
„Că frica-mi taie firul,
„Copil, să-mi dai un glonț în creier,
„Drept unde m'ă pus popa mirul,
„Ear' de-mi va fi dintre păgâni
„Vre-un glonț — merit de soarte,
„Atunci scutiți cu miș de mână
„Stindardul pân' la moarte”.

Mărăcineanu-i pe cetate
Cu steagul țării 'n mână,
Atunci un glonț păgân 'l abate
Și-l culcă 'ntre păgâni.

„Tot înainte...
...Vi-l dau în seamă.
...Suntem la rind.

Octombrie 1900.

Poesii populare.

(Din Cuvin.)

Frunză verde de sălcuță,
Nu te supăra mândruță;
Nu te supăra pe mine,
C'am aprins dragostea 'n tine,
Și pe când ardea mai bine,
Am plecat în țeri străine,
Cam așa arde ori-unde,
La cine-odată s'aprinde,
Chiar așa arde și 'n mine
În aceste țeri străine.
Și va arde ne'ncetat
Dol ani ce mai am de stat.
Peste dol ani oi u vini,
Cu tine m'oiu întâlni,
Focu-ni l vom potoli,
Dacă 'n țară pace-o fi.
Tu mândruță fi pe pace,
Că ș'acești dol ani vor trece
Ear' la tine m'oiu întoarce
Și eu cunună 'oiu face,
Cunună de floricele,
Făcută cu dor și jele

Impletită 'n cătanie,
Să te găsească mândră vie.
Culese de: Teodor Văcariu, june.

Mândră de dragostea noastră
O n'florit dol pomi pe coastă,
Trei feciori s'or lăudat —
Și-s toți trei de-aici din sat, —
C'or tăia pomii din coastă
Ș'or strica dragostea noastră.
Unu-i șchiop și unu-i surd,
Celalalt îi prost și lung,
De stricat ei n'au putut,
Că noi ne-am iubit de mult.
Num'o fată blăstămată,
Ce-l de ris la lumea toată,
Ți-o cântat și ți-o mișnit,
Până noi ne-am despărțit.

Eu-oiu fi 'mbrăcat estărește,
Inima mi-se topește.
Și m'ajunge-un dor ș'o jele
După drăgulele mele,
După pomii înfloriți.
După pretini și iulăți.
Când eram la fete drag,
M'a jurat neamtu sub steag,

Băile dr. P. Opre (foste „Katalin“.)

Piéta Tököly, colț cu strada Lazar Vilmos.

Pentru domni și dame.

Modern aranjate: băi de aburi, basinuri mari cu apă caldă și rece, — băi de vană. Dușuri exelente.

Pentru bolnavi îngrijire și tratament nou, după cele mai noi cuceriri ale științei.

Prețuri moderate.

508 1—

Deposit de giuvaeruri, ciasornice și argintării.

Bogat asortiment de ciasornice cu pendulă, de perete și deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL
ciasornicar și giuvaeriu
Arad, piața Andrássy Nr. 24. Fondat 1867

Reparațiuni de tot felul

de ciasornice și giuvaere

să execută cu toată promptitudinea.

Cu prețurile cele mai moderate.

479 — 8

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“

428 21—59

IN SIBIIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminări fixate, de sestre și de rente.

Deslășiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Călan, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii voastre de asemenea la dorință anticipes de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși miei-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stîmă pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%, pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moși 458 21—59

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adună și marcă poștală

Cel mai bun croiu!

Insoțirea

CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericei, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte soiuri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Tritem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp dorit.

Aparat elastic pentru călcăie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lăkk-uri în diferite culori.

484 15—

Prețuri ieftine de neerezut!

Numai artiele de fabricație proprie!

Materie de calitate excelentă!

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seară (abstrăgând orele dela 9—11 in. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloce de lecuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprindere de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburi de sînge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), Ingrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boală de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrastenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburi de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de lecuire cu apă rece, de masagi sau împachetare. — În trebuințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camee pentru inhalăție, după metodela dela G1 eichenberg Ems, pentru aprindere acute și învechite de gât, de plumăni, cum și pentru dilatare de plumăni și astmă. — În trebuințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. În trebuințarea odată: 60 c.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașențelor cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oameșnilor desvoldați, cari sufer de morburi de inimă și de strîmțarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după-cum e felul casului de boală.

Fie-care bolnav se bucură de căutarea ce i-o prescrie medicul său propriu, sau după sfatul ce însum i-l dan. Ori-ce îndeplinire a curei se întreprinde sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT, 450 38—

Arad, strada Templon, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 370.